

Rozštěpení (Spaltung)

Jaspers (v Úvodu do filosofie, s. 23 a kolem) mluví o dvojím rozštěpení: jednak a) jde o rozštěpení na subjekt a objekt, a toto rozštěpení má za „základní stav našeho myslícího bytí“, a vidí v tom „v každém okamžiku existující tajemství“, přičemž smysl tohoto tajemství je „zřejmě ten, že bytí jakožto celek nemůže být ani objekt, ani subjekt“. Ale hned potom upozorňuje, že „každé myšlení s sebou nese ještě další rozštěpení“, totiž že „každý předmět, je-li zřetelně myšlen, je jakožto určitý předmět vždy ve vztahu k jiným předmětům“, neboť „určitost znamená odlišení jednoho předmětu od druhého“. Ale jakými prostředky se takový určitý (konkrétní či lépe konkrétnější) „předmět“ odlišit od jiných? – A když už mluvíme o odlišování, není stejným (a možná i větším) problémem spíše neodlišování resp. připodobňování, „přistějšňování“? Není legitimnější předpokládat odlišnosti a tázat se po tom, jak dochází k „připodobňování“ či „přistějšňování“, tedy „adaequaci“? Když Jaspers užívá termín „Spaltung“, jako by sugeroval, že původnější je celek, celostnost, integrita. Ale jaké pro to má důvody?

(Písek, 140525-2.)